

BARNETS STEMME I SAMVÆR

MIDTVEJS STATUS på projekt, marts 2026

Vi har gennemført en midtvejs status på projekt BARNETS STEMME I SAMVÆR i marts 2026 på de 10 første gennemførte interviews.

HVAD GÅR PROJEKTET UD PÅ?

Men først en kort beskrivelse af projektet Barnets stemme i samvær.

Projektet er startet for CAFAs egne midler og har til formål at inddrage børn og unge i forløbet af deres støttede eller overvågede samvær med deres forældre. De ønsker og forslag, som børnene kommer med i et indledende interview, arbejdes der med at gennemføre i praksis. Efter en periode evalueres der på resultaterne ved endnu et interview med barnet.

Baggrunden for projektet er, at vi i CAFA synes, at det nu er på høje tid at bringe anbragte børn og unges syn på samværet i fokus. Barnets lov har sat fokus på, at børn og unge generelt skal høres og inddrages mere, og barnet har fået flere rettigheder bl.a. i forbindelse med samvær. Der er således god grund til at arbejde med at øge børn og unges inddragelse i forbindelse med samvær.

Der findes flere oplysninger om projektet på CAFAs hjemmeside.

HVAD SIGER BØRNENE SÅ?

Vi har gennemført 10 interviews, som denne midtvejs status omhandler. De 10 børn har fortalt om deres ønsker, og vi arbejder aktuelt med at disse i samværene.

Hvad ønsker børnene?

De fleste børn er godt tilfredse med måden, deres samvær forløber på. De, der ønsker ændringer, har ofte ønsker, der er ret overskuelige at hjælpe dem med at gennemføre. De ønsker f.eks. flere udflugter og konkrete aktiviteter. Men de fleste af børnene **ønsker ikke**

ændringer i indholdet af samværet. Heller ikke, når vi måske forestiller os, at det er lidt stillestående.

I sidder her (hvor vi også sidder ved interviewet)?

Ja.

Hvad er det gode ved det?

Mange ting.

Som f.eks.?

Det er det bord, som vi har siddet ved i alle de år, som vi har set hinanden. Jeg har aldrig siddet ved et andet bord. Det er mit "hellebord".

Jamen, det kunne være, at du hellere ville sidde på dit værelse?

Nej, nej, nej, nej, nej, nej, nej.

Hvad ville der ske, hvis I sad et andet sted?

Det ville jeg bare ikke føle, var rigtigt.

Så den helt rigtige måde at gøre det på, er at sidde her?"

Ja.

Det får os til at overveje, at vi fremadrettet skal være varsomme med at foreslå planer for udviklingen af samværet uden at inddrage barnet eller den unge først. Det, som kan se ud til at være stillestående eller fastlåste mønstre, kan være det, der skaber tryghed for barnet.

2 af børnene giver udtryk for lidt mere komplicerede **ønsker til ændringer i relationerne** mellem dem og forældrene. Det ene barn ønsker mere tid alene med forælderen (som levede sammen med sin nye familie), og det andet barn ønsker, at han og forælderen kan finde en bedre måde at tale sammen på ved konflikter og ønsker, at forælderen skal tage mere ansvar for hans lillebror under samværene.

Projektet indebærer, at der arbejdes med at gennemføre børnenes ønsker, og der vil senere blive evalueret på dette forløb.

Hvad siger børnene ellers om samværet?

Selv om vi ikke stiller spørgsmål til samværet i øvrigt, benytter børnene sig typisk af samtalen til at fremføre andre ønsker. De fleste af de interviewede børn giver udtryk for, at de ønsker **mere samvær** med deres forældre. De ønsker hyppigere samvær og/eller længere samvær, og en del børn ønsker at overnatte hos forældrene. Nogle af børnene fortæller, at de har udtrykt disse ønsker til deres børne- og ungerådgiver, men de husker ikke, at de har fået en begrundelse for, hvorfor det ikke er blevet, som de ønsker.

Men vil det sige, at der slet ikke er noget, der kan gøres bedre? Bortset fra, at du gerne vil være der længere og sove hos dem (forældrene)? Og så vil du gerne hjem.

Ja.

Det er jo ikke noget, vi kan gøre noget ved – men det er vigtigt, at du fortæller din rådgiver det.

Det har jeg gjort millioner, trillioner gange!

Hvad siger børnene om deres anbringelse?

Det har overrasket os, at ca. halvdelen af børnene ligeledes uopfordret giver udtryk for, at de ikke har det godt på deres anbringelsessted. Og flere af børnene bruger stærke udtryk for dette.

Og jeg hader at bo på et opholdssted, for jeg kan ikke lide at bo sammen med så mange andre mennesker - og hele tiden et behov, der skal dækkes, hele tiden. Det er derfor, jeg ikke gider at bo her. Jeg har også sagt, at jeg gerne vil væk herfra. Jeg synes ikke, at det her er et ordentligt sted – det er et børneopholdssted, hvis man kan sige det – og det er fordi, det er for små børn. Så ideelt set er det ikke særlig fedt at være stor herude. Fordi vi store – vi kan nogle ting – men vi vil gerne lave noget med de voksne, men det kan vi godt vente med til klokken er sådan 9, før vi kan gøre noget med de voksne. Først skal de putte, og det tager lang tid.

(...)...

Er du da mere trist i dag, end du plejer at være?

Næ – det plejer jeg altid at være, men det er ikke altid, I kan mærke det på mig.

Men jeg synes, at vi kan mærke det meget på dig i dag.

Der er også en grund til, at jeg er meget på værelset her (på anbringelsesstedet), jeg gider ikke gå ud, kun hvis jeg kan spille med de voksne, eller også går jeg ud for at snakke lidt, ellers er jeg inde – det er meget sjældent, at jeg er ude, så sidder jeg og spiller.

Er det ikke kedeligt?

Nej, jeg har min computer, jeg kan sidde og spille på eller min Game Boy.

Trænger du ikke engang imellem til at snakke med en voksen, få lidt omsorg og samvær?

Jeg taler med min mor og far. De forstår mig nogle gange lidt bedre end dem, der arbejder herude, fordi de ved ikke, hvordan jeg har det.

Barnet fortæller om at vende tilbage til anbringelsesstedet efter samvær, og siger:

Det er irriterende. Jeg kan ikke lide...

Er du så ked af det eller?

Det ved jeg ikke – men undskyld mit franske sprog – men fuck – så kommer jeg tilbage til det her LORTE (staver ordet) sted!

INTERVIEW ELLER BØRNESAMTALE

Vi vil reflektere lidt over børnesamtaler, fordi børnene i mange tilfælde fortæller, at der ikke har været talt med dem om deres syn på samværrets indhold (eller samværet i almindelighed), selv om vi objektivt ved, at det i en del tilfælde er sket.

Var det her godt eller skidt at tale om?

Det var godt

Hvad var godt?

Det hele

Er der andre, der har talt med dig om, hvad der sker i samværet?

Næ, ikke hvad jeg kan huske.

Vi har forsøgt at forstå, hvordan det kan være tilfældet, at børnene ikke kan huske eller ikke mener, at det er sket. Vi antager, at børnene måske ikke helt skelner mellem at **blive talt med og blive hørt**. Måske føler de sig ikke hørt eller forstået, selv om der er blevet talt med dem.

Vores antagelse er, at der er nogle forhold omkring formålet med samtalen og måden den gennemføres på, der påvirker **barnets forståelse af, om det er blevet hørt og forstået**. Dette antager vi på baggrund af børnenes udsagn om interviewet, som vi gennemførte. Flere af børnene gav udtryk for, at de ønskede, at vi kom igen flere gange, fordi interviewet føltes anderledes end andre samtaler.

Vi skal slutte for i dag, og vi vil gerne takke dig for at deltage.

Kan vi ikke lave det her igen?

Vil du gerne tale med os igen?

Ja, det er hyggeligt.

Vil du gerne tale mere om samvær?

Ja, og jeg kan godt lide at gøre det med jer.

Hvis du vil tale med os om samvær igen, så vil vi gerne komme igen. Vil du gerne have det?

Ja og I må gerne komme 5 eller 6 gange.

Foreløbig 1 gang, skal vi sige det?

Juhuu.

Har du nogensinde talt med (navn på rådgiver) om samværene)?

Nej, det har jeg aldrig gjort.

Så det er første gang, at nogen sådan spørger dig om, hvad du synes om samværet?

Ja. Det er det faktisk.

Så er jeg den første, der hører din mening?

Hvis det var en anden, så ... Barnet viser, med hånden for munden, at så ville hun tie stille.

Ville du næsten give op med at sige noget?

Ja.

Er der ellers noget, du vil sige?

Ikke noget lige nu, nej. Men lige en ting, I må gerne komme nogle gange mere.

Hvorfor vil du gerne have det?

Det er hyggeligt. Og det er rart at få snakket om.

Jeg spørger, fordi vi jo sådan set ikke hjælper dig med noget.

Det er også rart at få snakket om.

Vi vil pege på, at der i forskningsprojektet er tale om et INTERVIEW og ikke en traditionel SAMTALE. Interviewet har ikke andre formål, end at få **barnets eller den unges syn** på et bestemt tema frem. Det betyder, at der grundlæggende **kun stilles spørgsmål**. Der gives **ikke** forklaringer på situationer og episoder eller begrundelser for beslutninger og status qua forsvares ikke. Barnets udsagn, syn og holdninger udfordres ikke. Der stilles uddybende spørgsmål, og det sikres, at barnets holdning er opfattet korrekt, men der stilles ikke kritiske spørgsmål eller konfronteres. Dette fraviges kun, når der er behov for, at barnet informeres om, hvor det kan henvende sig med dets ønsker eller utilfredshed med samværsordning eller anbringelse.

Vi lytter også, når børnene **på eget initiativ udtrykker noget**, som de ikke bliver spurgt om. Det gør vi, fordi vi finder det væsentligt, at børnene kan udtale sig om det, de er optagede af, dels fordi vi ønsker, at børnene føler, at de har fået mulighed for at sige, hvad der ligger dem på sinde, og dels fordi det giver os et indblik i den kontekst, hvori samværet finder sted. Det, som børnene på eget initiativ, har ønsket at udtrykke sig om, er - som tidligere beskrevet - deres **holdning til omfanget af samværet og deres syn på deres**

anbringelsessted. Her forsvarer eller forklarer vi heller ikke deres forældres, kommunes eller anbringelsesstedets handlinger, holdninger eller beslutninger. Men spørger uddybende til barnets holdning.

I børnesamtaler er **formålet oftest fastlagt i Barnets lov.** Et formål kan være, at der skal ske en INDDRAGELSE af barnet, fordi der skal træffes en konkret afgørelse, et andet formål kan være, at barnet skal INFORMERES om en afgørelse eller lignende, et tredje formål kan være at indhente barnets perspektiv på dets anbringelse som led i OPFØLGNING. Der kan også være flere formål til stede på én gang – dels de lovgivningsmæssige formål og dels andre (måske for barnet uudtalte) formål, f.eks. at børne- og ungerådgiveren ønsker at få et personligt INDTRYK af barnet eller få en fornemmelse af barnets trivsel, tilknytning, hverdag osv.

Vi reflekterer over, om formålene i nogle situationer kan hæmme den professionelle lytning. Når man kommer til samtalen for at inddrage ift. en konkret afgørelse, som skal træffes eller for at informere, så er det klart, at det **vil og skal præge samtaleforløbet og prioriteringer i samtalen.**

Og vi reflekterer over, om børnene og de unge således også kan **blive hæmmet** af formålene og forløbet af børnesamtaler, så de ikke formår at komme frem med det, der er mest vigtigt for dem. Efterfølgende husker de måske ikke samtalen som omhandlende det, de egentlig gerne ville udtrykke eller tale om.

Vi taler ikke for, at der ikke skal finde børnesamtaler sted jf. lovgivningen, da de naturligvis har deres vigtige formål. **Men vi taler for,** at vi overvejer, om de lovbestemte børnesamtaler er tilstrækkelige for, at børn og unge kan føle sig forstået og hørt?

Barnets lov § 53 beskriver, at kommunen skal om muligt at finde en støtteperson i barnets netværk eller via en civilsamfundsorganisation, som kan fungere som fortrolig og støtte barnet i at blive hørt. I CAFA har vi aldrig mødt et anbragt barn, der har en sådan støtteperson. Der findes os bekendt ikke nogen tal på, hvor mange børn, der har en støtteperson eller evaluering af ordningen.

Måske kunne § 53 støttepersonsordningen **ændres**, således at det blev en **rettighed** for barnet, en lønnet funktion og dermed komme til at ligne § 76 støtten til anbragte børns forældre. En sådan støtteperson kunne være en samtalepartner for barnet uden et forudbestemt formål.